

KATEDRA ARCHEOLOGIE UHK
POSUDEK Oponenta NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Autor: **Miroslav Pleska**

Titul: **Laténská keramika na Chrudimsku**

Rok: **2015**

Počet stran (příloh): 120 (vlastní text), 18 stran soupis nálezů, 33 stran příloh, 10 strana bibliografie

Oponent práce: Mgr. Tomáš Mangel

Vyjádření:

Práce se zaměřuje na vyhodnocení laténského osídlení Chrudimska se zvláštním zřetelem na typologickou a technologickou analýzu keramických nálezů. Součástí práce je analytická databáze obsahující záznamy o 908 keramických jedincích pocházejících z necelých 81 poloh.

Po výstižném úvodu a vymezení sledované problematiky následuje kapitola o dějinách bádání v dané oblasti. Lze říci, že opominuta nejsou žádná zásadní data, celou svou strukturou ovšem působí kapitola poměrně nekonzistentně a neorganizovaně. Informace se v některých případech (např. České Lhotice) několikrát opakují. Jednoznačně není stanoven klíč (chronologický, geografický nebo problémový), podle nějž jsou informace v kapitole řazeny.

Po zběžné charakteristice přírodního prostředí následuje obecná charakteristika laténského osídlení, která by ovšem dle mého názoru měla být spíše až předmětem vyhodnocení vlastních získaných dat. Vzhledem k tomu, že předložená kapitola ale ve své většině vychází z dříve publikovaných textů, je zatížena řadou chyb a nepřesností (např. tzv. maskovitá spona z Řestok dnes není pokládána za tento typ artefaktu; problematické jsou nálezy seker z Hlinska, u nichž neznáme nálezový kontext – může tedy jít o sběratelské kusy...). Problematicky se zde jeví i uvedený zánik oppida České Lhotice, jež nezaniká v LT D2, ale již v LT D1.

Po stručné kritice pramenů, představuje diplomant jednotlivé polohy formou soupisu lokalit, přičemž intenzivněji zkoumaným polohám či jejich koncentracím je věnována hlubší pozornost. Základní soupis je proveden standardně s odpovídajícími citacemi, i zde jsou ovšem určité problematické momenty, na něž je potřeba upozornit. Jde především o některé duplicity a nepatřičnosti kolující v literatuře, které měly být před vlastní analýzou uvedeny na pravou míru a ze soupisu odstraněny (např. hrob ze Zájezdce a Řestok je jeden a tentýž; v soupisu se objevuje i nález z Nasavrk – i když s odpovídající poznámkou, který by měl být ovšem zcela jistě vyřazen; u pohřebiště z Úhřetic jsou uvedeny pouze keramické nálezy, zbylé prvky hrobových výbav jsou opominuty, zcela zde scházejí citace většiny prací, jež o dané nekropoli pojednávají atd.). Z porovnání soupisu a databáze vyplývá, že ne všechny soubory uvedené v soupisu byly ve finále skutečně fyzicky revidovány (např. Doly-Rabouň, Radčice, Stradouň) hrozí tedy, že se v něm stále mohou vyskytovat lokality, jejichž existence je čistě virtuální. V databázi jsou navíc zcela pomínuty některé nálezy celých tvarů z pohřebišť (mísa z Bylan, nádoby z Úhřetic).

V následujících statích je přistoupeno k samotným analýzám získaných dat spojených s laténskou keramikou. Představena je nejprve metodika sběru a archivace dat, jež proběhla

formou formalizované deskripce. Připojen je též samotný deskriptivní systém. V případě precizně provedeného rozboru korespondenční analýzou je třeba upozornit na to, že diplomant sledoval širokou škálu vlastností keramických souborů a dokázal je nahlížet též v kontextu dat získaných v jiných oblastech.

Získané výsledky se následně staly předmětem diskuse. Určité obtíže v této části vyplývají z faktu, že do souboru z Chrudimska byly zařazeny starší sběrové soubory z Českých Lhotic. Tato skutečnost potom jednoznačně ovlivňuje výsledky srovnání souboru z Chrudimska nejen se souborem z Českých Lhotic, ale též z horního Polabí či dalších regionů.

Následující závěr shrnuje získané poznatky nejen o keramickém souboru, ale celkově též o stavu poznání laténského osídlení Chrudimska. I zde se ovšem projevují četné nepřesnosti. Diplomant uvádí z celého regionu pouze dva pohřební areály proti minimálně čtyřem jednoznačně prokázaným. Nepřesně formulované jsou také tvrzení o nálezích hrnčířských a hutnických pecí v areálu oppida České Lhotice. Tato výrobní odvětví jsou zde sice skutečně na základě nepřímých dokladů předpokládána, relikty výrobních zařízení ovšem (dosud) zachyceny nebyly.

Z jazykového hlediska je text napsán na vysoké úrovni, rušivě působí pouze občasná vyšínutí z větné vazby a někdy též ne zcela formulačně dotážené odstavcové celky, které pak působí poněkud zmatečně (např. odst. 2, str. 11).

Obrázky v textu i tabulky jsou zpracovány standardně, určité potíže působí pouze zpřeházení některých obrázků v textu (předsunutí obr. 6 před obr. 2). Problémem je též absence propojení databázových záznamů s tabulkami prostřednictvím jednotlivých odkazů. To samé platí o provázání databáze se soupisem a mapou osídlení prostřednictvím čísel lokalit.

Celkově lze konstatovat, že diplomant prokázal svůj potenciál, schopnost analytického myšlení i zvládnutí práce s keramickými soubory. Je jen velkou škodou, že je celá práce zatížena řadou nedostatků, které vyplývají z nepozornosti a chvatné práce. Práci proto nelze hodnotit lépe než jako „velmi dobrou“.

Hodnocení: 2

Datum: 31. 5. 2015

Mgr. Tomáš Mangel